

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, vsakomur posebejke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrisopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Denašnja telegrafična novica iz Bosne oznanjuje sicer zopet „odločno zmago“ naših vojakov nad turškimi vstaši, vendar je zlasti kranjski Slovenci v tem oziru ne bodo veselili, ker so bili naši slovenski bratje in sinovi v trdem, deveturnem krvavem boju, torej jih je gotovo mnogo padlo. Telegram se glasi:

Dunaj 9. avgusta. Dunajska „Abendpost“ poroča: Vsled došlih telegrafičnih poročil je imela 7. vojna divizija (pri kateri je tudi naš kranjski polk Kuhn. Uredn.) dne 5. avgusta pri Vračar-Vakufu in 7. avgusta pri Jajcu boje zoper velike vstaške oddelke. Z žilavo vstrajnostjo, požrtvovalno hrabrostjo vojske, ter z urnim odvažnim vodstvom poveljnika vojvode Württemberga, zvršil se je boj pri Jajcu z odločno zmago nad vstaši, katerih je bilo po številu več, nego naših. Po devet ur trajajočem krvavem boju so bili vstaši nazaj vrženi, in utrjeno mesto Jajce od 7. vojne divizije zasedeno.

Torej celih „devet“ ur je boj trajal, in sam oficijalni telegram pravi, da je bil „krvav“. Gotovo je padlo mnogo vojakov. In ker so ti naši fantje — skrbelo bode te dni po Kranjskem marikaterega očeta, brata, prijatelja, marsikatero plakajočo mater, ženo, sestro in nevesto, ali nij morda mej padlimi tudi njih ljubljeneč vmes! Pričakovati se menda sme, da bode vlada kmalu izdala zapisnik mrtvih in ranjenih, da bodo rodovine, ki imajo sinove doli, vsaj čem prej rešene vse negotovosti.

Od onega družega vojnega oddelka, ki maršira ob reki Bosni in je vzel Maglaj, nij denes nič novih poročil. — Poveljnik Filipović v svojem poročilu o boju pri Maglaji posebno hvali rezervni polk Hartung, v katerem so štajerski Slovenci, kateri so se odlikovali isto tako z izvrstnim streljanjem, kakor tudi z disciplino v ognju.

Turška agitacija.

Ker se je po raznih časopisih trdilo, da ima protivljenje turških Bošnjakov proti zasedenju Bosne po Avstriji svoje korenine v Srbiji, oporeka „Pol. Corr.“ temu v sledečem dopisu iz Belgrada:

„Z vstankom mohamedanskega fanatizma v Sarajevem devajo nekateri tudi prejšnje slavjanske vstaše v zvezo. Mnogo novin je takih, ki trdijo, da se bodo slavjanski vstaši združili z mohamedansko družaljo Hadži-Loje, in skupno s tem se obrnili proti avstrijske armadi. Vrhu tega pa še trdijo, da to podpira Srbska. Akopram se uže na prvi pogled vidi, ka to ne more biti resnica, moram vendar to tudi s fakti dokazati. Po najsigurnejših virih se lahko zatrdi, da vstaši nijso le vsako združenje z mohamedanskimi fanatikami zavrgli, nego celo hočejo, kakor hitro se bode okupacijska vojska Tiskovcu približala, poslati deputacijo ali višjemu poveljniku baronu Filipoviću, ali pa nj. cesarske svetlosti gospodu nadvojvodi Ivanu Salvatorju, da bodo zagotovili svojo pokorščino in udanost, in prosili, naj jih cesarski meč varuje pred maščevanjem prejšnjih svojih tlačiteljev. Priporočili se bodo koncem milosti nj. veličanstva cesarja in kralja, od katere pričakujejo, da jim bode omogočila

združenje sè svojo družino, in da bodo tudi svoja posestva zopet dobili, katerih jim begi nečejo vrniti.

Malo dnij nas loči še od onega trenutka, ko se bode vedenje vstašev določno pokazalo. Ako se bode vse zdaj navejeno potrdilo, kar nij dvoma, potem se bode ravno vse ono nasprotno zgodilo, kar se trudi od neke strani Srbske na rameni potisniti. Ako srbska vlada še kaj vpljiva na vstaške čete, potem bode ta svoj vpljiv porabila le pametno, dobrodejno in prijateljsko proti Avstriji. Da se je to v resnici uže zgodilo, da je na ta pot Srbska takoj, ko so se kongresovi sklepi objavili, ukrenila, razvidi se iz sledečega: V. Vidoviću, ki je imel v Berlinu želje vstašev zastopati, ki so hoteli, da bi se bila Bosna Srbske priklopila, svetoval je minist. Ristić, ko kongres nij htel v vstašev želje privoliti, ter je zasedenje Bosne po avstrijske vojski dekretiral, naj pri vstaših na to vpljiva, da se bodo v zaupanju na dobrohotne namere Avstrijske udali. Vidović je vsled tega na Dunaji pohodil fzm. barona Filipovića, ter mu zagotovil, da bodo vstaši avstrijsko armado z veseljem kot tako pozdravili, katera bode mir napravila, ter ga je vprašal za osodo beguncev, ki so še na Avstrijskem. Višji poveljnik ga je prijazno sprejel, ter mu odgovoril, da pribegle ne bodo prej nazaj silili, nego da se zasede cela Bosna in cela Hercegovina, in se bodo začasne oblasti vpostavile, da se bode vsakej zmešnjavi izognilo.“

Naj se zvijajo novine, kakor „N. fr. Pr.“ in druge, kolikor hočejo, resnica je in ostane, da prve žrtve v Bosni padle so mohamedanskemu fanatizmu in njegovej zverske naravi. In za večne čase v našej monarhiji neha ono

Listek.

Sanitarni vlaki ali pojezdi.

(Dopis slovenskega vojnega zdravnika)

Uže zdavno se prizadevajo vse države za časa vojske, bolnike in ranjenike spravljati tako hitro, ko je mogoče iz bližnjave krvavega bojišča nazaj blizu njih sladke domačije. Le-te blage in človekoljubne misli in prizadeve so rodile tudi sanitarne vlake ali bolnišnice, ki teške ranjenike in nevarno bolne vojake po železnih cestah vozijo in jih spravljajo blizu njih dragih domačinov in milih roditeljev. Take vlake ali železnične bolnišnice so najpoprej napravili v obširnem obsegu severni Amerikanci za časa svoje večletne domače vojske, kar nam obširno poroča ruski vojaški zdravnik Haurović. Za vojske mej Francozom in Rusom so mnogoštevilni sanitarni vlaki prevažali ranjene siromake čez sto mil in več s Francoškega po celej Nemčiji

noter do ruske meje. Ravno tako je bilo za časa zdanje krvave rusko-turške vojske.

Omeniti mi je treba, da napravljajo take dobrodejne vlake ne samo države, nego v kaj obilnej meri tudi posebna blagodelna društva in človekoljubni, bogati posamezniki; v izgled: na Nemškem red Johannitarjev, na Ruskem red „crvenago krsta“ (rudečega križa) in pri nas v Avstriji viteški red Maltezarjev itd. Vse se trudi in prizadeva ranjenemu siromaku njegovo žalostno osodo najbolj ko mogoče zlajšati, in ga nevarnih, smrtonosnih boleznij oteti, ki se navadno blizu krvavih bojišč izlegajo.

Zato mislim bode tudi Slovence zanimalo, kako vlada skrbi za bolne in ranjene vojake, da jih odtegne žalostnim nasledkom nakopičenja v krajih, kjer nij pripravnih stalnih bolnišnic, in kjer bi mogli celo krvavi boji nastati. V ta namen sta se napravila doslej dva sanitarna vlaka št. I. in II., prva taka naprava v avstrijske armadi, ki bodeta v kratkem vozarila po južnej železnici in drugih

progah moderne komunikacije. Takih vlakov se ima, če je treba, napraviti 26 in več, in od viteškega reda Maltezarjev 6 do 12. Gotovo je velika tolažba za žalostne roditelje vedeti, da se bodo njih ranjeni sinovi vojaki brez velikih težav domov vozili, ali vsaj v bližnje kraje svoje sladke domačije, kjer se navadno vsaka rana, vsaka bolezen bi rekel, bolj vspešno celi in zdravi, kakor v oddaljenih tujih krajih. Zato naj sledi tukaj kratek opis sanitarnega vlaka za naše hrabre vojake.

Tak sanitarni vlak, ki more najedenkrat prepeljati 104 teških ranjenikov ali teških bolnikov, šteje 19 železničnih vozov, ki so tako narejeni, da se more po sredini iti od prvega voza do zadnjega. Mej vsakim vozom imamo torej pripraven mostič, in ob straneh, da se hitro vjame, kedor hodéc omahne, dve verigi razpeti. Vsak voz ima zvonaj po obeh straneh naslikan velik rudeč križ na belej podlagi, znamenje imenitne ženefske pogodbe, po katerej mora sovražnik svojega ranjenega

hinavsko in lažljivo hvalisanje Turčije in nje kulture zmožnosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. avgusta
Ogerskih volitev je dozdej znanih 267, maj temi spada 168 k vladnej ali liberalnej stranki, 46 na opozicijo, 30 na skrajno levo, 7 je narodnjakov, 8 zunaj strank stoječih, 8 je treba ožjih volitev.

Vnanje države.

Rusi so 8 avgusta začeli Varno oku pirati. Dolgo te trdjavave nij bilo Turkom iz rok izpraviti, nazadnje so se vendar morali udati. — Kako ruski generali s Turki govorijo, in kak govor je za Turke barbare tudi jedino pravi, to kaže govor generala Lazareva na Mohamedane v Erzerumu. Glasi se tako le: „gospoda Mohamedani! Zasedenja Erzeruma ste sami krivi. Vaš fanatizem in vaše proganjanje kristijanov je napeljalo ruski meč k srcu Carigrada. V bodoče se trudite, da boste postavam ubogali, in da ne boste svojim sosedom, kristijanom sitnostij delali. Nekoliko časa ste ščuvanju nekaterih begunov, kakor Mussa paša in sinu Šamiyla verjeli misleči, da je mohamedanstvo premagalo kristijanstvo; zavoljo tega ste v Kavkazu upor pridigovali. Zavoljo vas je deset tisoč ljudi po bitih, in več vaših veljakov je obešenih. Pozneje smo Kars dobili, in celo vašo armado pri Ala-Daghu zajeli...“ — Naj bi Turkom tudi naši generali podoben jezik govorili, pa bo kmalu vstaje konec.

Iz Bolgarije se piše, da so Rusi začeli Bolgarom predočevati, kako naj se ravna pri izbiranju svojega kneza po želji carja, ki jih je osvobodil. Ime se še nobeno ne imenuje, a verjetno je, da bode voljen princ Ludvik Battenberg, ki je bil mej vojsko v glavnem stanu velicega kneza Nikolaja.

Glede razmere mej Turčijo in **Grško** poroča se iz Aten: Stanje stvari v Epiru je še slabše nego v Tesaliji. Po mestih so ropi vsak dan na redu. Duhovnike pobijajo pri belem dnevu, organizirani razbojniki deželo pustošijo. Za kristijane nij nobene varnosti česti, imenja in živjenja.

Dopisi.

Iz Krškega 8. avgusta [Izv. dop.] Pri nas je bil naš župan in državni poslanec 27. julija izdal sledeči oklic:

„Na poziv našega svetlega vladarja hiteli so rezervisti pod zastavo, da bodo daleč od svoje domovine zadostili vojaške dolžnosti; zato je ostalo mnogo družin brez pomoči in rejnika, žuga jim najhujša beda.

„K žalosti ločitve od svojih predrazih pridružuje se še skrb za one, katere bodo morali zapustiti, — in to gotovo ne olajšuje pozvanim izvrševanje vojaške dolžnosti.

„Domovinska dolžnost je tedaj vseh onih, kateri smejo ostati v ljubljenej domačiji, da po svojej moči pomagajo onim rodbinam, ki so prišli vsled mobilizacije v stisko; v vseh delih naše domovine trudijo se blagi ljudje z nabiranjem denarja takove zapuščene rodbine utešiti.

„P. n. prebivalci krškega mesta in okolice, katerim je bila zmirom osoda svojih rojakov jako pri srci, tudi zdaj ne bodo zaostali; slišali bodo tudi zdaj klic podpisanega, in z milodari bodo patrijotično podjetje pospeševali.

Občinski zatop v Krškem, dne 27. julija 1878. W. Pfeifer l. r.“

Vsled tega so darovali gg.:

W. Pfeifer, državni poslanec, 30 gld.; M. Hočvar, državni poslanec, 40 gld.; Dr. C. Koceli, odvetnik, 10 gld.; M. Aussetz, c. k. poštar, 10 gld.; Jan. Rumpret, posestnik, 5 gl.; Fr. Šebave, posestnik, 1 gld.; C. Schöner, posestnik, 5 gl.; Ant. Laurinschek, trgovec, 15 gl.; F. X. Aumann, 5 gld.; Fran. Zesser, trgovec, 1 gld.; Henrik Stanzer, trgovec, 5 gld.; Srečko Stary, trgovec, 1 gl.; F. Pömches, lekar, 5 gl.; C. Tiber, gostilničar, 1 gld.; J. K. 20 kr.; Jos. Schöner, mesar, 20 kr.; Jos. Pongratz, sedlar, 60 kr.; Ant. Zotter, 1 gld.; Ant. Jugovic, posestnik 6 gld.; D. Kurent, občinski tajnik 2 gld.; Anton Rupert, posestnik 2 gld.; Fr. Gregorič, posestnik 5 gld.; J. Laurinšek, posestnik, h. št. 1, 1 gld.; Vencel Pollak, staveni podjetnik, 5 gld.; vsi iz Krškega. — Jos. Butkovic, posestnik, 2 gld.; Ferd. Schöner, posestnik 1 gld.; Franjo Grivec, farni kooperator, 5 gld.; Franjo Jarc, farni kooperator, 2 gld.; vsi iz Leskovic. — O. Schwarzer, vrtar, Thurnamhart 1 gld. Torej skupaj 168 goldinarjev.

Naj bi vsi kraji po Slovenskem isto tako storili.

Od Banjaluke v Bosni 3. avg. [Izv. dop.*] Tu ležimo v taborji pred Banjaluko uže dva dni. Marširali smo v dežji, kampirali smo pod milim nebom, dve noči smo bili v dežji brez redne jedi. Strašni dež je vse ognje pogasil, kuhanje je bilo nemogoče.

Uboge pare, kristijanska raja, — saj je

*) Privatno pismo slov. oficirja. Ur.

uže itak nij mnogo več ostalo, — bili so silno veseli, da smo vendar uže enkrat prišli. V tropah prihajajo na ceste, kjer mimo marširamo, in — molijo razoglati, menda Boga hvaleč končnega osvobojenja.

Večer drugega vmarširanjskega dneva je bil hud. Strašen vihar je celo noč trajal. Jaz sem v svoj deževni plašč zavil celo noč po konci stal s hrbtom proti viharju. Drug dan smo marširali, da si je dež zmirom šel na Banjaluko.

Vhod v Banjaluko bi bil imel biti vojaško inponirajoč, a nij bil vsled dežja. O štiri strani smo v mesto šli. Kakor da bi se turške sodrge bali! V mestu je največ Mohamedancev. Kristijanje so tudi tu presrečni, da smo prišli. Posamezne sem slišal: „Sedaj umremo radi, ko smo videli, da so nam prišli krščanski Avstrijci na pomoč.“

Naš tabor je poln prebivalcev iz Banjaluke, ki svoje stvari vojakom prodajajo. Izgled, kako fanatični so Mohamedanci je to-le: Nek mož je prodajal vojakom črešplje, ki so tu uže zrele. Hitro je bil koš prazen. Zlaj pride mlad človek k prodajalcu, in mu koš preobrne rekoč: „izdajica, kako moreš nevernikom ovočje prodajati!“ Prodajalec se je smehljaj, vzela prazen koš in šel.

Domače stvari.

— (Vznemirjajoče govorice.) Včeraj so nekateri ljudje, baje celo bivši častniki, po Ljubljani trosili zeló vznemirjajočo vest, da je bil cel bataljon Kuhnovec uničen (aufgerieben) in jim bila zastava vzeta. Ker se oficijalno to ne poroča, svarimo občinstvo, naj tacim govoricam ne veruje. Brezvestno pa je tudi, take „novice“ izmišljati si, ali lehkoverno naprej trositi jih, ter naše ljudi strašiti po nepotrebem, ali dokler vsaj resnica dokazana nij.

— (Šen-petersko kasarno) v Ljubljani so vojaki izpraznili, in je bila izpremenjena v bolnico.

— (Garnizonska prememba.) Iz Trsta se nam piše: da je naš domač rezervni polk dobil 8. t. m. povelje otiiti 12. t. m. v Ljubljano. Četrty bataljon ima iti v Kamnik 5. pa v Novo mesto.

— (Ljubljanski porotniki delegirani.) Kakor čujemo, je ljubljansko porotno sodišče za to delegirano, da bode sodilo

in bolnega nasprotnika ravno tako lepo in dobro oskrbovati, kakor svojega lastnega.

Od teh 19 vozov jih je 13 namenjenih za bolnike in ranjenike, jeden za kuhinjo, jeden za shrambo živeža, jeden za zdravnike, jeden za postrežbo, jeden za magacin in jeden za navadno pertljago in stanovanje voditelja ali konduktorja. Voz za prtjljago tudi voz varnosti pri železničnih vlakih, gre za parovozom, in magacinski voz na koncu celega vlaka. V sredini mej vozovi za ranjenike se nahajajo kuhinja in ostali vozovi posebnega namena. Voz za zdravnike je drugega razreda navadnega vlaka z dotičnimi pripravami, in voz za postrežbo tretjega razreda, primerno vravnani in pripravljen. Vsi ostali vozovi spadajo k navadnim pokritim tovornim vozovom. Poglejmo malo vozove za bolnike. Vsak ima spredaj in zadaj dveri z okni in kljukami, in po obeh straneh dveri za premikovanje tudi z okni. Skoz stranske dveri se nakladajo ranjeniki, tako, da se uže zvunaj na dotične postelje polože in na posteljah v vozove dvigajo; čelne

dveri pa so zato, da se more iti z jednega voza v drugi voz, in nij treba celo z voza stopati. Vsak voz šteje osem postelj, štiri na tleh, štiri pa nad prvimi primerno visoko na močnih trakih z kljukami in hakami obešene. Postelje na tleh stoje na nogah s prožnimi železnimi peresi, obešene postelje so pa ob steni pri glavi in po strani z debelimi polštri ali poduškami obvarovane, da se bolniki preveč ne pretresajo in ne vznemirujejo. Zgornja postelj ima vsaka matraco in čedno posteljnino, zdoljna pa na debelem razpetem platnu veliko kocino in črez to navadno čedno posteljnino. Vsaka postelj ima navadno dva podglavnika ali poduški. Na zgornje postelje se nalagajo teški bolniki, ki vstajati ne morejo. Nad vsako posteljo je pripet mali jermen, s katerim se bolnik vzdigniti more in si pri obračanju pomaga, potem mala dilica z izrezom za pitno čašo. Na dilico si bolnik deva svojo drobno lastnino. Pri glavi je tabla, kamor se ime, porcija in bolezen zapisuje. V vsakem takem vozu stoji še ena miza za umi-

vanje z dotičnimi potrebnimi rečmi, en stolec za sejo, in en stol za životne potrebe, potem ena skrinja za umazano perilo in posteljnino, dve svetilnici in en toplomer. V vsakem se zdržuje in leži en strežaj, ki mora ranjenikom streči, voz čistiti, in naprave za životne iztrebke s karbolovim apnom snažiti in posipati. Tu mora zdravnik bolnike vsak dan dvakrat kakor v navadnih bolnicah obiskovati, razven tega ima strežaj zapovelano po zdravniksko skočiti, če bolniku nenadoma slabo postane itd. Prevetrujejo se bolniški vozovi s tem, da se v sprednjih in zadnjih dverih okna odpirajo. Nalezljive bolezni se po sanitarnih vlakih ne smejo prevažati.

Za bolniškimi vozovi je kuhinja najmenitnejši voz. Tam se mora vsak dan trikrat kuhati, da dobivajo bolniki primerne jedi in pijače, kakor v stanovitnih bolnicah. Kuhinja ima veliko železno ognjišče (Sparrherd) ki črez štiri sto goldinarjev stoji; vsako ognjišče ima tri ognje, dva velika kotla od bakra, dva mala in štiri cevi za pecivo. Zakrivljen dim-

namesto tržaškega dva politična procesa, storjena v Trstu od dveh laških študentov, in baje dveh markérjev. — Delegirali so porotnike dozdaj samo na Češkem, ko so češke novinarje pred nemške porotnike postavljali.

— (Keglanje) na dobitke v korist sirotam — v čitalniškeje restavraciji — se je vstavilo.

— (Profesorske službe) so razpisane: Na II. državnem gimnaziju v Gradcu za klasično filologijo in nemščino za celi gimnazij (do 30. avg.), na nemškem državnem gimnaziju v Trstu za iste predmete (do 31. avg.) na realki v Mariboru za angleščino in francoščino (do 15. avg.) in na ženskem učiteljski v Gorici za nemščino, slovenščino in italijanščino (do 20. avg.)

— (Iz Gorice) se nam piše 9. avgusta: Denašnja „Soča“ je bila konfiscirana zaradi uvodnega članka „Sluge naroda“, ki je bil iz peresa znanega nam narodnega prijatelja S—c.

— (Požari.) Piše nam iz Beljaka naš naročnik: V sredo 31. julija t. l. pogorelo je na Žlebnem nad Skočidolom 5 stanišč in ravno s klajo in žitom prenapolnenih gospodarskih poslopij. Pogorela bi bila cela vas, ko bi ne bila Vernberška brizgalnica koj, ko se je ogenj zapazil, prišla na pomoč. Ogenj so zatrosili otroci, ki so si igraje v stilnjaku zakurili, da bi bili krompir pekli. Zavarovani so bili trije posestniki in sicer dva za skupni znesek 2600 gold. — pri banki „Slaviji“, jeden pa pri „Graškej“. Kakor čujem je banka „Slavija“ nemudoma dala škodo preceniti, ter je naglo pomoč obljubila. Tudi „Graška“ mislim, da ne bo zaostala. — Nezavarovanima posestnikoma pa je vernberški baron Fröhlich podaril vsacemu po 50 gold. —

— (Iz Slovenske Bistrice) se nam poroča, da je v četrtek dne 1. avgusta t. l. na nepoznan način nastal ogenj v poslopji Tomaža Pristolnika na Vrhovljah, ki je celo poslopje in premakljivo blago v kratkem času popolnem vpepelil. Zavarovan je bil posestnik za 500 gold. pri banki „Slaviji“.

— (Ciganje.) Te dni stoprav smo priobčili dopis izpod Nanosa od kmetskega posestnika, ki se bitko pritožuje, koliko imajo davkoplačujoči in trpeči kmetje po deželi prebiti pred cigani, ki se brez dela ali z navideznim opravkom klatijo po deželi okolo, beračijo in kradejo. Predvčeraj-

nik vede dim, in dva dušnika par skozi streho. V kuhinji stoje: ena omara, tri mize, ena za umivanje posode z odtokom skozi pod, potem dve veliki leseni kadi za vodo s tesnim pokrovom, paaj za cepljenje drv, shramba za drva in oglje in ob stenah police za kuhinjsko orodje in posodo: lonce, kotle, škafe, zajemalnice itd. vse z železa. Tudi v kuhinji ste dve svetilnici, tam sta nastanjena dva kuharja.

Za kuhinjo je voz za živež s šestero oddelki, v dveh teh oddelkih stojite dve omari in trije omariči za led: kjer se tudi po leti meso hrani in pijača hladi. Dalje stojita tam dva soda za vino, jeden po sto in, jeden po dve sto litrov. Jeden oddelek pa je namenjen za milodare, katere bodo tu ali tam dobrotljive duše ranjenim siromakom darovati blagovolile. Posebno primeski k vodi, ki se tako hitro ogreje in neokusna postane, kakor „malinov sok“ itd., se z veliko hvalo sprejemo.

H koncu naj še pristavim kratek opis voza za zdravnike. Tak voz ima dva oddelka:

šnjem smo se zopet prepričali, kako res je to. Mimo Ljubljane je šla tropa ciganov po tržaškeje cesti naprej. Kako ti nesramniki ljudi na cesti in po hišah ob cesti nadlegujejo, to je nad popisovanje. A nijsmo slišali, da bi bili žandarmi kak nalog imeli paziti na te ljudi in izgnati jih. Pač bi ne bilo napačno, ko bi slavna deželna vlada v tem oziru c. kr. okrajnim glavarstvom kak bolj strog nalog dala. Nam se zdi, da bi si v tem oziru c. kr. glavarstva več zahvale in za sluge za deželo pridobiti mogla, nego pri — političnej agitaciji.

— (Zahvalno pismo pevskeemu zboru ljubljanske čitalnice) je poslal odbor tukajšnjega veteranskega društva. Glasi se: „Slavni pevski zbor ljubljanske čitalnice! Pri od strani našega društva priredjenej veselici v Kozlerjevem vrtu na korist zapuščeni družinam k vojaškeje službi poklicanih rezervistov, je slavni pevski zbor ljubljanske čitalnice, iz prijaznosti sodeloval. Izvrstno petje, katero je navduševalo vse zbrano občinstvo, bilo je jeden gmotnih smotrov, kateri so poveljčali slavnost osnovane veselice in vzvišali nje financijalni rezultat. Podpisani odbor si šteje v dolžnost, s tem, v imenu zapuščeni družin rezervistov, kakor tudi v svojem imenu, izrekati slavnemu pevskeemu zboru ljubljanske čitalnice za njegovo sodelovanje najpristrčnejšo zahvalo. V Ljubljani, 7. avgusta 1878.

Za odbor občnega kranjskega veteranskega društva:
Gruber, tajnik. Mihalič, predsednik.

Poslano.

Občinski svet v Medvodah je v svojej seli dne 4. avgusta t. l. prečestitega gospoda Vencoslava Peharca, župnika in krajnega šolskega sveta predsednika v Sori, zavoljo njegovih izrednih zaslug pri cerkvi šoli in občini, izvolil za častnega občana, da obče čislaneu gospodu vsaj nekoliko povrne njegove velike dobrote.

Občina Medvode 9. avgusta 1878.

Jurij Cvajnar, župan.

Tržne cene

v Ljubljani 10. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 99 kr.; — rož 4 gld. 90 kr.; — jačmen 4 gld. 06 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 4 gld. 90 kr.; — pros 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — škofl hektoliter 9 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trščen — gl. 70 kr.; — špeh povišen — gl. 75 kr.; — jajce po 1 $\frac{1}{4}$ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — telotnine 56 kr.; — svinjsko meso 66 kr.; — senu 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trša 4 kv. metrov 5 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

jeden oddelek služi za spalnico, obsega dve postelji na tleh kakor v vozovih za bolnike, mizo za umivanje z dotičnim orodjem in srealo; drugi oddelek je pisarnica in lekarnica, šteje dve veliki omari s predali in dilico za pisanje, eno mizo, eno skrinjo za zdravila, shrambo za denar, tri stole in dve plivalnici. K temu dva sedeža vozov družega reda.

Ostali vozovi nemajo posebne zanimivosti, jih torej lahko izpustim.

Vsak sanitarni vlak šteje 25 glav za postrežbo in gospodarstvo: tri gažiste in 22 sanitarnih vojakov. Prva osoba, voditelj in poveljnik vlaka je polkovni zdravnik, njemu pridani so pomočnik en nadzdravnik in en lekarnik, ki mora zraven pripravljanja zdravil tudi račune voditi.

Mej vojaki so: 1 podoficir, 1 gefreiter in 20 mož, mej njimi dva izučena kuharja in dva oficirska strežaja. K temu personalu mora pridati železnica 5—6 osov: mašinista, kondukterja in bremzarje. —i—

Dunajska borza 10. avgusta.

(Glasno telegrafno poročilo.)	
Enotni drž. dolg v bankoveih	63 gld. 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	85 " 70 "
Zlata renta	73 " 60 "
1860 drž. posojilo	112 " — "
Akcije narodne banke	819 " — "
Kreditne akcijs	262 " 25 "
London	115 " 90 "
Napol	9 " 28 $\frac{1}{2}$ "
C. kr. cekini	5 " 51 "
Srebro	100 " 95 "
Državna marka	57 " 20 "

Oklic.

Zavoljo razširjenja okrajne ceste od Polhovega gradca do Ljubljane, in sicer v hudem potu (Krestenicah) se bode ta cesta od 12. do 25. avgusta t. l. za vožnjo zaprla.

(254)

Prvomestnik.

Naznanilo.

Sklenol sem svojo filijalo, trgovstvo s slikami v Ljubljani, poleg zvezdnega drevoreda v hiši banke „Slovenije“

razpustiti. Da bi si pa težavno zavijanje, vožnino itd. prihranil, prodam vso svojo zalogo 40 do 50% ceneje, nego se dobi po štacunah. Vsakdo ima tedaj priliko, slik si s tako malo ceno kupiti, kakoršne še nikdar nij bilo. Ker mi pa ostalo malo časa, zato prosim, da se oni, kdor želi kaj kupiti, kolikor mogoče hitro oglasi.

Sč spoštovanjem

(253—2)

Ferd. Rudl,

z Dunaja, začasno v Ljubljani.

Marko	Wir empfehlen	geschäftl.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettelager, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

(159—43)

**Nagla in gotova pomoč
zoper boleznj v želodeci.**

**Dr. Rose
krepilni balzam,**
najboljše in najizdatnejše sredstvo za
oхранitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čiste sokov in krvi ter za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zalogah: v Ljubljani pri lekarničarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus Birschitz; v Rudolfove m: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarnice in večje prodajalnice materijalij v Avstro-Ogerskeje imajo zaloge tega krepilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Spornergasse Nro. 205—III. in Prag.
Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokočestiti gospod!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v želodecu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose krepilni balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže dober vspeh in ko sem še nadalje rabil Vaš balzam, so bolečine v želodecu uže popolnem izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najpristrčneje, in najtopejše priporočujoč „dr. Rose krepilni balzam“ vsem bolnim v želodecu, se beležim z odličnim spoštovanjem

(55—11)

F. Staudigl.

Lepo solnčno
stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, drvarnico, s kuhinjsko in podstrešno shrambo, se v **Ljubljani** na rimskej cesti šte. 20 (kjer je gostilnica „zum Jäger“), za **Mihelovo jako v ceno** daje v najem.
Več se more zvedeti v ravno tistej hiši v I. nadstropji, na desno. (239-2)

Karel S. Till
tiskarstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga vsadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pisemske zavitke. (158-66)

Mnogovrstni glasoviri
novi in stari, prav kratki (stutzflügel) so prav po- niskej ceni na prodaj, in sicer: novi do 400 gold., stari pa od 35 do 150 gold. pri
(247-2) **Av. Rumpel-nu,**
izdelovalcu glasovirov v Ljubljani,
mestni trg št. 10 v II. nadstropji.

Tujci.
9. avgusta:
Evropa: Stifter iz Kaluge. — Pirk iz Dunaja. — Castelli iz Trsta.
Pri Slonu: Obervald iz Dunaja. — Stolf iz Trsta. — Sgalitzer iz Gradca. — Ribano iz Trsta. — Sonnenberg iz Kaniže.
Pri Maliču: Frey iz Dunaja. — Schleimer iz Frankbroda. — Geyer iz Dunaja.

Stev. 4719. (251-2)
Naznanilo.
Zarad snaženja prostorov bo kranjska deželna blagajnica od 11. do vštetelega 14. avgusta zaprta.
Deželni odbor kranjski.
V Ljubljani, dne 1. avgusta 1878.

Zabavni vlak

bode vozil ob ugodnem vremenu
v četrtek 15. avgusta t. l.
na cesarjevič Rudolfovej železnici od
Ljubljane v Radovljico-Lesce
in nazaj pod sledeče znižano ceno za vožnjo gori in nazaj:
Od Ljubljane in nazaj II. red gl. 2.—, III. red gl. 1:20
" Vižmarjev " " " " " 2.— " " " 1:20
" Medvod " " " " " 1:50 " " " 1:15
" Loke " " " " " 1:50 " " " 1:—
" Kranja " " " " " 1:10 " " " —80
" Podnarta " " " " " —80 " " " —50
Od Ljubljane se odpelje ob 6. uri 30 minut zjutraj, vrača se iz Ra- dovljice ob 8. uri 30 minut zvečer.
Otroci, stari do 2 let na naročji so prosti; za dva otroka od 2—10 let rabi naj se jedna karta za dotičen razred.
Odraščeni plača z jednim otrokom čez 2 leti v II. redu jedno karto za II. red in jedno karto za III. red odraščeni z otrokom čez 2 leti plača v III. redu jedno karto za II. red. Vožnje karte imajo razen pri tem separ- natem vlaku veljavo tudi za vožnjo nazaj z vlakom št. 2. Ako se oddajejo tudi potniške reči, se ne dovoljuje svobodna vaga. (250)

Prei, pravi, blagoslovni Janez Hoff-ovi sladni preparati imajo varstveno marko, vključeno v c. kr. av.-og. državnih. (Slika iznajdnika Janez Hoff-a.) Sladna kava in moka za otroke 44krat odlikovani. (Ustanovljenje poslovanja 1847.)

Tri zdravstvena poročila.
Zoper katár, kašel, hripavost, bolezen v prsih, želodci in grlu.
C. kr. dvornej fabriki sladnih preparatov gosp. Janeza Hoff-a, dvornega preskrbjevalca skoraj vseh evropskih vladarjev na Dunaju, Bräunerstrasse 8.
P a r á d per Kis-Terence, 16. aprila 1878. Kakor sem opazoval, je prejšnje zdravilno pivo od sladnega ekstrakta dobro vplivalo na mojega bolnika; rad je pije in čuti se umirjenega; vsled tega Vas prosim, da takoj proti postnemu povzetju pošljete 28 sklenic svojega zdravilnega piva od sladnega ekstrakta in 1 funt Hoff-ove sladne čokolade z naslovom: „Blagorodnemu gospodu Albertu Futtner-ju, direktorju Matra-rudnikov.“
Karl Stoll, dež. poslanec.
Botszowie, 7. julija 1878.
Vaše blagorodje!
Pošljem Vam tu 10 gl. za predplačo ter si usojam Vas zopet kakih 50 sklenic svojega dobrega blagoslovnega zdravilnega piva od sladnega ekstrakta prositi.
E. Berzeviczy, grajski vodja v Botszowie na Galiskem pri Halicu.
Antan, 8. julija 1878.
Prosim Vas, pošljite mi še 6 sklenic zdravilnega piva od sladnega ekstrakta in prsnega bombona od sladni. Po rabljenji prvih 6 sklenic čutim se uže boljsega; v prihodnje bodem Vam svoje preverjenje naznanil.
Stefan König v Antanu pri Mattersdorfu.
Dobiva se pri gospodu G. Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani. (242-2)
Prodajalec dobivajo ceneje.

Prei, pravi slez odpravljajoči blagoslovni Janez Hoff-ov prsni sladni bombon je v vsnjem papirju, ter je bil v 30letnem obstanku poslovanja 44krat odlikan.

M. Lentshe jun.,
prodajalnica špecerijskega in materi- jalnega blagá,
Preširnov trg, tik Hradecky-jevega železnega mostu, priporoča svojo (234-2)
veliko zalogo barv
za sobne malarje in mastilce, kakor tudi
čopice (pinselne), vsake velikosti na drobno in debelo po najnižej ceni.

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.
Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.
Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev troškov prevoza iz An- gleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to
zastonj.
6 kom. britanija-srebrnih žlice za jedi, 6 kom. baš takovih žlice za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gl. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gl. 2.35
6 " britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gl. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe " 3.40
1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gl. 3, zdaj " 1.30
1 " juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gl. 4, zdaj " 1.80
Poleg tega elegantni svečniki, par po gl. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zde- lice po kr. 50, 75, 80, gl. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gl. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; saharne pušice po gl. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; saharne sipnice po kr. 40, 75, 90, gl. 1.—; sklenice za kis in olje po gl. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ročni svečniki po kr. 50, 65, 80, gl. 1.— ter še mnogobrojni izdelki.
Osobitega pozora vredno.
6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlice za jedi, 6 komadov baš takovih žlice za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki so prej stali brez kasete gl. 13.—, stane zdaj s kaseto gl. 6.40.
Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 13 loinega srebra celo po ojetnej rabi ne dadé razlikovati, ter garantiramo, da njih barva vedno ostane bela.
Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očrnila ali orumenita. (150-10)
Naslov:
„Britannia-Silberwaaren-Niederlage“
Wien, Babenbergerstrasse 1.
Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Pozvání k předplacení
na veledůležité dílo
„Encyklopédie příkladův“
z písma sv., z dějin církve a z obecného živctá pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil
Jan. Nepom. Černoouz,
děkan staro-budečský v Kovářech.
Na odporučí ni rozsáhlého díla tohoto postačí pověditi, že snešeno v něm přes 4000 bibliických a přes 13,000 příkladů z dějin Církve a obecného života. Spisův rozličných za tím účelem bylo užito 330 a více 1000 spisovatelův napočítali jsme, kteří zastoupení jsou ve sbírce této. Není také ale zajisté článku sv. víry katolické, který by z kolikeré stránky nebyl v díle tomto pojednáván.
Po našem vědomí nestává dotud v literatuře naší díla podobného, které by i do bohatosti látky i do pečlivosti volby mohlo se měřiti s Encyklopedií touto.
Majíce po ruce celý rukopis, bedlivě prohlednutý osvědčenými bohoslovci a spisovateli, jakož i schválený muži na slovo vzatými, hodláme tudíž bez odkladu přikročiti na jeho uveřejnění. Vydávati budeme ho po sešitech tříarchových tak, aby na konec obsahoval tři svazky asi po 32 sešitech. U vydávání není se nadíti jakéhokoliv přerušení. Sešit za sešitem rychle budou následovati, tak sice, že bohdá p istím rokem celý spis v rukou pp. odběratelův nacházeti se bude.
První sešit vyšel již v těchto dnech.
Cenu jednotlivého sešitu vnučujeme i s poštovní zá- silkou na 35 kr. a možno je platiti až po vyjití celého svazku aneb koncem roku. V předplacení stojí celé dílo devět zlatých 50 kr. r. m. Kdož mimo p edplacení se zavázou, celý spis v sešitech ode- birati přímo od nás, stanou se účastnými 10% srážky z krámské ceny.
Knehtiskárna Cyrillo-Methodejská (J. Zeman) v Praze,
Řetězová ulice č. 223 I. (233-3)
Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.